

INGEZONDEN BRIEF

Deze ingezonden brief is van M. van Putten als reactie op het artikel 'De Semmes-Weinstein monofilamenten' geschreven door P. Borgions in het WCS Nieuws 2004;20;3:43-45.

Eindhoven, 16 oktober 2004

Geachte redactie,

In het laatste nummer van het WCS-Nieuws (Jaargang 20, nr. 3: september 2004) stond het artikel 'De Semmes-Weinstein monofilamenten' geschreven door P. Borgions afgedrukt. Daarin staan een aantal verkeerde feiten, die ik graag recht wil zetten, omdat dit soort fouten anders een geheel eigen leven kunnen gaan leiden. Op verschillende niveaus wordt juist getracht te komen tot implementatie van de Internationale Consensus en dan dienen we allemaal hetzelfde te doen en te verstaan onder, in dit geval, het onderzoek met de Semmes-Weinstein monofilamenten. Het gaat om het volgende:

- De zinsbouw onder het kopje 'De semmes Weinstein monofilamenten' in de eerste alinea is vreemd: ik denk dat de auteur daar wil zeggen, dat lichte aanraking (letterlijke vertaling van het Engelstalige 'light touch') en de speldenprik (letterlijke vertaling van 'pinprick test') betere testen zijn om voetproblemen te voorspellen dan het slaan van reflexen.....dat staat er echter niet!
- Ik mis de meest belangrijke literatuurreferentie van de laatste jaren: de internationale consensus uit 1999 (zie op www.diabeticfoot.nl), met de in 2003 in het Nederlands vertaalde 'Praktische richtlijnen' (zie op www.dd.nl), waar ook het protocol in staat zoals de test met het monofilament dient te worden gebruikt. Borgions noemt dat er geen consensus is, maar die is er sinds 1999 WEL.
- Het protocol dat wordt voorgesteld door Borgions is niet gebaseerd op de gebruikte literatuur: Geen enkele onderzoeker van de diabetische voet zal beginnen met een 1-grams monofilament. Het 10-grams monofilament is, wetenschappelijk gezien, het instrument dat bepaalt of er wel of geen beschermend gevoel aanwezig is en dat is dan ook het instrument, dat wij allemaal dienen te gebruiken tijdens het onderzoek van de diabetische voet.
- Het laten voelen op de handrug aan de patiënt hoe de druk van het filament aanvoelt is een FOUT! Bij diabetische neuropathie is er immers sprake van neuropathie in het handschoen- en sokgebied en daarom mag de test NIET op de handrug gebeuren! Beter is het gebied dichtbij de elleboog te hanteren als testgebied. Hier is vrijwel nooit neuropathie aanwezig. Mocht dat wel zo zijn, dan kan de wang van de patiënt als testgebied worden gekozen.
- Een monofilament heeft GEEN onbeperkte duurzaamheid! In feite noemt hij dit wel in het literatuuroverzicht, maar bij zijn eigen testprotocol spreekt hij van onbeperkte duurzaamheid. Zodra het monofilament zijn loodrechte stand verliest, is er sprake van 'materiaalmoetheid' en dient u het monofilament te vervangen. Een eenvoudige test om te kijken of het monofilament de gewenste 10 gram druk geeft is de volgende: Neem een ouderwetse brievenweger of een keukenweegschaal, die per gram het gewicht kan aangeven. Plaats het monofilament loodrecht op de weegschaal en

druk de draad in een 'C'-vorm. Kijk nu naar de uitslag van de weegschaal, deze moet 10 gram aangeven. Let wel: ook een weegschaal kan onjuist wegen, dus een gecallibreerde weegschaal (hetgeen betekent: de nulstand is ook daadwerkelijk 0 gram) heeft de voorkeur!

LITERATUURREFERENTIES:

- o International Consensus on the Diabetic Foot 1999 www.diabeticfoot.nl
- o Praktische Richtlijnen uit de Internationale Consensus Vertaald in 2003 → aan te vragen bij Diabetes Direct: www.dd.nl
- o Gin H et al. Comparison between monofilament, tuning fork and vibration perception tests for screening patients at risk of foot complication. Diab.metab. 2002 Dec; 28 (6): 457-461
- o Ulbrecht JS, Cavanagh PR, Caputo GM. Foot problems in diabetes: an overview. Clin. Infect. Dis. 2004 Aug 1; 39 Suppl 2: S73-82

SAMENVATTEND:

Graag zou ik dit commentaar geplaatst zien in het volgende WCS-nieuws, zodat iedereen, die nu wellicht in verwarring is gebracht door het artikel van Borgions, nu voldoende is ingelicht. Hartelijk dank daarvoor.

**Margreet van Putten, arts/onderzoeker
Fontys Paramedische Hogeschool,
Opleiding Podotherapie
m.vanputten@fontys.nl**